

alább az „egyetemes“-nél. Formájában a vers gyakran görcsössé, monotonná válik és mindenesetre elveszíti öncélú csillogását.

Ezeket a fiatalokat már nem köti gúzsba elődeik témaszegényítő objektivitása és józsansága. Elég merészek ahhoz, hogy mítikus élményeiket hétköznapi egyszerűséggel mondják el. Látják „föbelőtt szökevényként eldőlni az időt“; „messziről... a vaskesztyűs halál“ nyújtja feljűk kezét. Az aggok idillikus- és a számonkérők kegyes humanizmusával szemben vállalják a kételkedést, a pesszimizmust is, „Sikkadnan bujdosók“ e földön, ahol gyalázatos célok az erköles ünnepélyes látszatában, nemes törekvések megvalósulásának küzdelmében és hitvány harcosaiktól bemocskolva viaskodnak egymással. „A tiszta, öldöklö igazság“ fegyverével és kíméletlenségével szállnak hadba a kaján rémlátás és a sekély optimizmus ellen. Az ő hivatásuk valóban nem tűr taktikázást, humanizmusuk idillt, vagy kegyes képmutatást.

Érthetetlen és megmagyarázhatatlan, ha azt kívánják e fiatal költöktől és íröktől, hogy ne lépjenek ki börtönükből a szabadba. Még kevésbbé érthető, ha ezt épp olyanok kívánják, akik maguk tárták ki elötük a börtön ajtaját. Mert van-e igazabb realizmus, közösségi érzés mint az övéké, akik — szűkebb hazájuk rendezését rábízávan a politikusokra — az emberiség nagy gondjai között teremtenek rendet. És van-e igazabb emberiség, mint az ő önmarengoló, kegyetlen humanizmusuk?

MAJOR OTTÓ

VERSEK VÉGÉRE

*Mint csillagfény, megfoghatatlanul lebegve
álmok s való között táncolni könnyedén —
öröktől fogva vágyom szétzilált egédbé
boldogság, bár tudom, hogy nem leszel enyém.
Az élet terhejt már nem bírom magamban:
egy nő kell, hogy megossa vélem gondjaim —
oszlassa bénító magányom lankadatlan,
ringasson gyermekként gyógyító karjain...*

*Üres vagyok, nincs semmi bennem,
tíz év kíégetett egészen —
jelzőim lassan megfakultak:
nincs új már színemben, zenémben
tíz év száz verse közt nincs egy sem:
nincs végső, áldott megfogalmazás —
már csak szélmalmokkal verekszem,
mert minden új verssem újabb bukás.
Mi új volt bennem, eldaloltam —
nem bíztak rám sokféle dallamot —
és most összegzem, elbukottan:
legjobb talán, ha végleg hallgatok.*

*Ó csönd, némits el engem!
a hallgatáshoz adj erőt
hadd küzdjenek helyettem
a frissen érkezők...*

VÉGH GYÖRGY